

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoCsp/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7822200731
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7822200731.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudcov JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom v C., D. XXX/X, o zaplatenie 3.895,03 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5Csp/28/2022 zo dňa 10. mája 2023

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok Okresného súdu Rožňava č.k. 5Csp/28/2022 - 174 zo dňa 10. mája 2023.

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) zhora označeným rozsudkom zamietol žalobu (výrok I.) a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 3.895,03 € s prísl. pozostávajúcej z istiny 3.696,29 €, z riadneho úroku 173,73 €, z úroku z omeškania vo výške 10,01 € a z poplatkov vo výške 15,- Eur.

3. Vykonaným dokazovaním vzal súd za preukázané, že skutkovým základom takto podanej žaloby bola zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 6.5.2016, na základe ktorej právny predchodca žalobcu Tatra banka, a.s. poskytol žalovanému bezúčelový úver vo výške 5.650 €. Úver v tejto výške mal žalovaný splácať v 72 mesačných splátkach po 113,65 € vždy do 19. dňa v mesiaci. Úverová zmluva obsahovala údaj o ročnej úrokovej sadzbe vo výške 12,90 % a RPMN vo výške 15,59 %. Výška celkovej čiastky, ktorú musel dlžník zaplatiť bola v zmluve uvedená na 8.295,80 €, pričom žalovaný v prospech úverového účtu ešte pred zosplatením úveru uhradil spolu sumu vo výške 3.637,12 €. Zmluva bola so žalovaným uzavretá s poistením schopnosti splácať úver „typ A“, ktoré zahŕňa poistenie pre prípad smrti a pre prípad úplnej invalidity s výškou mesačného poistenia 2,16 €. Písomnou výzvou zo dňa 25.02.2019 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na dodatočné splatenie splátok, vo vzťahu ku ktorým bol žalovaný v omeškaní a zároveň poučil žalovaného o možnosti mimoriadneho zosplatenia úveru, v prípade ak k úhrade nedôjde. Z podacieho hárku vyplýva, že výzva bola podaná na poštovú prepravu dňa 25.02.2019. Právny predchodca žalobcu následne, písomným oznámením zo dňa 27.03.2019, vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru vo výške 3.883,92 €. Z podacieho hárku vyplýva, že táto výzva bola podaná na poštovú prepravu dňa 27.03.2019. Z Printscreenu potvrdenia zo stránky Slovenskej pošty <https://tandt.posta.sk> vyplýva doručenie Oznámenia o vyhlásení splatnosti adresátovi (žalovanému) dňa 29.03.2019.

4. Právny predchodca žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 09.11.2021 ku dňu 10.11.2021 postúpil pohľadávku voči žalovanému na žalobcu. Písomným oznámením zo dňa 12.11.2021 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému postúpenie predmetnej pohľadávky na žalobcu. Pred podaním žaloby žalobca opätovne listom zo dňa 14.02.2022 vyzval žalovaného k zaplateniu dlžnej sumy s upozornením, že ak v stanovenej lehote dlžnú sumu neuhradí, bude vo veci podaná žaloba.

5. Právne vec posúdil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 565 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), podľa § 1 ods. 2, § 2 písm. d/, § 9 ods. 2 písm. f/, k/, § 11 ods. 1 písm. b/, d/, zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 92 ods. 2 zák. č. 483/2001 Z.z. zákona o bankách účinného v čase postúpenia pohľadávky a žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu.

6.1. Tento svoj záver založil na zistení, že žalobca, ani napriek odročeniu pojednávania, nedoložil akúkoľvek listinu preukazujúcu doručenie výzvy pred zosplatením žalovanému. Doručenie výzvy zo dňa 25.2.2019 preukazoval len poštovým podacím hárkom, z ktorého vyplýva, že výzvu podal na poštovú prepravu dňa 25.02.2019. Na druhej strane, žalobca podľa dodatočne doloženého Printscreenu zo stránky Slovenskej pošty vedel preukázať doručenie Oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti a výzvy na zaplatenie, datované dňom 27.03.2019, a to dňa 29.03.2019. Zároveň po citácii § 92 ods. 8 Zákona o bankách súd ustálil, že písomná výzva banky dlžníkovi pred postúpením je obligatným predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky alebo jej časti na inú osobu. Žalobca však v danom prípade nepredložil súdu doručenkú, prípadne obálku s doručenkou po vrátení zásielky adresátovi, ktorá by preukazovala doručenie výzvy pred mimoriadnou splatnosťou do dispozičnej sféry žalovaného. Písomné oznámenie banky žalovanému o postúpení pohľadávky z 12.11.2021 nie je podľa súdu výzvou, ako má namysli vyššie uvedené zákonné ustanovenie (§ 92 ods. 8 ZoB) a ani ju nenahrádza, a to ani za splnenia podmienky, že by bolo preukázané odoslanie a jeho doručenie žalovanému.

6.2. Pokiaľ ide o oznámenie o vyhlásení splatnosti a výzvu na zaplatenie právnym predchodcom žalobcu zo dňa 27.03.2019, tento právny úkon je podľa posúdenia súdom prvej inštancie zosplatením úveru a nepredstavuje výzvu v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Ak mala byť takouto výzvou posledná výzva na zaplatenie zo dňa 25.02.2019, žalobca síce preukázal jej odoslanie žalovanému, ale nepreukázal skutočnosť, že by sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Žalobca v zosplatení z 27.03.2019 síce uviedol, že napriek predchádzajúcim písomným výzvam nebola zo strany žalovaného evidovaná úhrada splatnej pohľadávky zo zmluvy, uvedené konštatovanie v oznámení o zosplatení úveru v danom prípade nemôže nahradiť skutočné preukázanie doručenia samostatnej výzvy predchádzajúcej zosplateniu úveru v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej by mal veriteľ vyzvať dlžníka na úhradu omeškaných splátok a zároveň ho upozorniť na možnosť zosplatenia úveru. Súd dospel k záveru, že opomenutím postupu podľa § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ, nemohlo dôjsť k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. 6.3. Zároveň zdôraznil, že doručenie výzvy pred zosplatením do dispozičnej sféry žalovaného je z hľadiska posúdenia platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky dôležité, nakoľko až keď sa táto výzva dostane do sféry dispozície dlžníka a tento napriek tomu je v omeškaní po dobu dlhšiu ako 90 dní, až potom je pohľadávka banky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách spôsobilá na postúpenie. Dovtedy takáto pohľadávka nemôže byť postúpená. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017, v zmysle ktorého z ustanovenia § 92 ods. 8 zák. o bankách vyplýva potreba preukázateľného zaslania písomnej výzvy banky dlžníkovi a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Žalobca zaslanie takejto výzvy žalovanému nepreukázal.

6.4. Vychádzajúc zo správnej aplikácie a interpretácie ust. § 53 ods. 9 OZ, interpretáciou a aplikovaním ust. § 92 ods. 8 ZoB, súd dospel k záveru, že opomenutím postupu podľa § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ, nemohlo dôjsť k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Uvedené potom v spojení s ustanovením § 39 OZ zakladá neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, a teda nedostatok vecnej aktívnej legitímácie na strane žalobcu.

7. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov konania sa rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP). Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania sa súd zaoberal aj tým, či v danom prípade neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnému žalovanému. Súd v predmetnej veci nemal za preukázanú existenciu

dôvodov hodných osobitného zreteľa ani výnimočnosť okolností u žalobcu, a preto nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP a navrhol rozsudok zmeniť tak, že súd vyhovie žalobe v plnom rozsahu, eventuálne rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 347,33 €.

9.1. Odvolateľ súdu prvej inštancie vytyka, že sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nevysporiadal s dôvodmi, pre ktoré nepovažuje podací hárok k výzve za relevantný, resp. za nedostatočný pre preukázanie doručenia výzvy do dispozičnej sféry žalovaného. Pripojený podací hárok podľa jeho názoru preukazuje, že riadne odoslal a doručoval výzvu pred zosplatnením úveru žalovanému. V tejto súvislosti poukázal na to, že Slovenská pošta, a.s. od určitého mesiaca roku 2019 umožňuje tzv. online sledovanie zásielok. Napriek tomu, že pre spornú výzvu táto služba nefunguje, fungovala v prípade preukázania doručenia Oznamenia o vyhlásení splatnosti zo dňa 27.3.2019. Z výpisu z online sledovania zásielok vyplýva, že žalovaný si zásielky preberal, nakoľko vo výpise je označené neprevzatie zásielky v odbernej lehote a nie adresát neznámy. Nie je mu zrejmé ani to, ako súd dospel k záveru o popretí základnej zásady doručovania – fikcie doručovania. Súdna prax pritom konštantne akceptuje podací hárok ako relevantný dôkaz preukazujúci doručovanie zásielky do dispozičnej sféry adresáta. Na podporu svojich tvrdení poukázal na judikát publikovaný v zbierke stanovísk NS SR pod č. R 4/2021, uznesenia NS SR z 28.1.2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010 a z 30.4.2007 sp. zn. 1ObdoV 63/2005, uznesenie NS ČR z 26.4.2007 sp. zn. 28Cdo/1334/2006, rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Obdo 73/2016, sp. zn. 5Cdo/129/2010, uznesenia NS SR zo dňa 6.7.2010 sp. zn. 2Sžf 8/2009 a z 30.1.2018 sp. zn. 5Obdo/2/2017, na uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 21.3.2023 sp. zn. 2CoCsp/28/2022, uznesenie Krajského súdu v Prešove z 18.5.2021 sp. zn. 13CoCsp/43/2020, rozsudok Krajského súdu v Žiline z 22.4.2021 sp. zn. 9CoCsp/9/2021 a na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 28.10.2021 sp. zn. 17CoCsp/15/2021.

9.2. Argumentuje, že v danej veci bolo preukázané riadne postúpenie pohľadávky, a že preto bol v tejto veci aktívne legitimovaným subjektom. Žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo i len časti svojho dlhu nepretržite dlhšie ako 90 dní, a to napriek písomnej výzve jeho právneho predchodcu. Akcentoval, že aktuálna rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR (napríklad vo veci 8Cdo/169/2020) pripúšťa, aby za výzvu na plnenie podľa § 92 ods. 8 Zák. o bankách bolo možné považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, avšak iba za súčasnej podmienky, že jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 28.6.2022 sp. zn. 6CoCsp/16/2022, na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 28.7.2022 sp. zn. 17CoCsp/2/2022 a na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17.8.2022 sp. zn. 11CoCsp/13/2022. Uviedol, že obsahom podaní z 25.2.2019 a z 27.3.2019 bola výzva postupcu, aby žalovaný uhradil dlžnú sumu, s ktorou je v omeškaní, pričom ust. § 92 ods. 8 ZoB pojednáva len o písomnej výzve banky (bez akýchkoľvek ďalších osobitostí) voči svojmu klientovi. Na podporu tejto časti svojich úvah poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 14.4.2022 sp. zn. 5CoCso/67/2021 a na uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 21.9.2022 sp. zn. 11CoCsp/9/2021. Pokiaľ preto súd prvej inštancie vyžadoval pre splnenie podmienok na postúpenie pohľadávky, aby touto výzvou banka vyzývala dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní a upozorňovala ho, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný subjekt, postupoval v rozpore s ústavným princípom trojdelenia súdnej moci.

10. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. Rozsudok je vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 25. júna 2024 o 13.15 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 207, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia

rozhodnutia boli zverejnené dňa 18.06.2024 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

14. Žalobca namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP, t.j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f/) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/).

15. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

16. Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

17. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 191 ods. 1,2 CSP. Z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správne právne závery.

18. Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani odvolacie námietky žalobcu nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

19. Žalobca vo svojom odvolaní (v jeho podstatnej časti) len zopakoval a podrobnejšie rozviedol svoje námietky a argumenty prednesené pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie vyporiadal aj s tým, prečo na ne neprihliadol.

20. Súd prvej inštancie žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu, pretože dospel k záveru o neplatnosti postúpenia pohľadávky v dôsledku nespĺnenia zákonom stanovených podmienok, týkajúcich sa doručenia vyššie uvedených výziev (výzvy pred zosplatnením a výzvy pred postúpením). Odvolací súd sa plne stotožňuje s týmto záverom súdu.

21. Podstatou odvolacích námietok je posúdenie aktívna vecná legitímácia žalobcu v závislosti od posúdenia (ne)platnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa § 39 OZ, konkrétne ne/splnenia podmienok - splatnosti dlhu, pričom predpokladom platnosti zosplatnenia úveru je doručenie predchádzajúcej výzvy
- doručenie osobitnej výzvy pred postúpením pohľadávky

22. Žalobca svoju aktívnu legitímáciu odvodzuje zo zmluvy o postúpení pohľadávok, uzavretej s Tatra bankou, a.s. Žalobca je pritom nebankovým subjektom. Správne preto súd skúmal splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách, t.j. správne skúmal platnosť zmluvy o postúpení žalobou uplatnenej pohľadávky z hľadiska tohto zákonného ustanovenia.

23. Podľa § 92 ods. 8 prvá veta Zák. o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá

pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok.

24. Zákon o bankách celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke (ktorou sa v nasledovnom rozumie rovnako ako v zákone i pobočka zahraničnej banky) buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 OZ), z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením (tu rozumej v čase medzi splnením oboch podmienok podľa prvej vety § 92 ods. 8 bankového zákona a samotným pristúpením k uzavretiu postupovacej zmluvy) svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok.

25. Uvedené zákonné ustanovenie stanovuje predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky inému subjektu, a to aj nebankovému subjektu bez súhlasu klienta, pričom musí ísť o postúpenie písomnou zmluvou, postúpená môže iba tá časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu a ktorá je splatná a podmienkou postúpenia je aj omeškanie dlžníka nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo len časti peňažného záväzku voči banke, a to napriek písomnej výzve banky. Dané predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

26. Súdna prax je vzácne jednotná v závere, že v prípade nesplnenia týchto osobitným zákonom stanovených predpokladov pre postúpenie bankovej pohľadávky na nebankový subjekt ide o postúpenie v rozpore so zákonom, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ zakázané (vylúčené). Ide teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ, keďže zmluva o postúpení pohľadávok je v rozpore so zákonom o bankách v prípade nesplnenia stanovených podmienok (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.4.2018 sp.zn. 1 Cdo 147/2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.3.2018 sp.zn. 7 Cdo 26/2017, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.11.2019 sp.zn. 1Obdo/92/2018 etc). Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 26/2017 vyplýva, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ).

27. Splnenie podmienok stanovených v § 92 ods. 8 (do 31.12.2008 ods.7) zák. 483/2001 Z.z. o bankách je teda potrebné pre platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu, a iba v prípade splnenia týchto zákonných podmienok je daná aktívna legitímácia postupníka na vymáhanie bankovej pohľadávky.

28. V prípade nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, o aký ide aj v prejednávanej veci, súd je povinný ex offa skúmať, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 (do 31.12.2008 ods.7) zák. 483/2001 Z.z. a či je žalobca aktívne legitimovaný na podanie žaloby.

29. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že banka ako účastník zmluvy o úvere má obmedzené možnosti postúpenia svojej pohľadávky voči svojmu klientovi zo zmluvy o úvere a to v tom, že môže postúpiť bez súhlasu klienta iba splatnú pohľadávku, resp. jej splatnú časť. Postúpením nesplácanej pohľadávky inému subjektu ako je banka by totiž došlo k neprípustnému vstupu iného subjektu do aktívneho právneho vzťahu, ktorého účastníkom v zmysle zákonnej úpravy zákona o bankách môže byť iba banka.

30. Stratou výhody splátok je stav, keď v dôsledku delikvencie dlžníka v zmysle omeškania so splnením niektorej splátky a následnej legitímnej žiadosti veriteľa nastane splatnosť celej neuspokojenej časti pohľadávky naraz, čím sa negujú účinky rozloženia dlhu na jednotlivé splátky. Právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku toho, že nebola splnená niektorá splátka, však môže veriteľ uplatniť iba za kumulatívneho splnenia zákonom stanovených predpokladov, ktorými sú vo všeobecnosti: 1/ dlžník

sa dostal do omeškania so zaplatením niektorej zo splátok, 2/ veriteľ požiadal dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky a 3/ veriteľ požiadal o zaplatenie celej pohľadávky najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

31. Pokiaľ ide o spotrebiteľský vzťah je potrebné aj splnenie podmienky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého dodávateľ môže uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

32. Súd preto správne posudzoval či došlo k účinnému zosplateniu úveru, pričom skúmal splnenie zákonných podmienok pre uplatnenie tohto práva (zosplatenie dlhu) právnym predchodcom žalobcu v zmysle § 565 OZ, konkrétne doručenie predchádzajúcej výzvy veriteľa (na plnenie s upozornením na možnosť zosplatenia úveru v prípade, ak do určenej lehoty nedôjde k úhrade) do dispozičnej sféry žalovaného.

33. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky, pretože žalobca nepreukázal, že by doručil výzvu pred zosplatením úveru žalovanému. Súd prvej inštancie sa vysporiadal i s tým, prečo za túto výzvu nemohol považovať oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti a výzvy na zaplatenie, datované dňom 27.03.2019.

34. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva úvaha súdu, na základe ktorej dospel k vyššie uvedeným záverom s poukazom na zistený skutkový stav a príslušné zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval v prejednávanej veci a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky odvolacie námietky žalobcu, keďže boli už uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

35. Žalobca ani v odvolacom konaní žiadnym spôsobom nepreukázal doručenie poslednej výzvy na zaplatenie zo dňa 25.2.2019 žalovanému, čo malo za následok nie len nedostatok oprávnenia na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, ale následne aj nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na uplatnenie pohľadávky (napr. rozhodnutie NS SR z 28. marca 2018, sp. zn. 7Cdo/26/2017).

36. V zmysle § 45 ods. 1 OZ, prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o tzv. teóriu dôjdenia, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti, zachytávajúcej právny úkon. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručení adresátovi, t.j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane.

37. Slovné spojenie „dostane sa do jeho dispozičnej sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy dorúčením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta, či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávneho úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávneho úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah. Rozhodujúce je teda objektívne hľadisko, t.j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu, obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil (viď uznesenie NS SR z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010, rozsudok NS SR z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020).

38. Žalobca nepredložil doklad o doručení takejto výzvy žalovanému a ani doklad preukazujúci, že žalovaný mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom tejto zásielky.

39. Treba uviesť, že poštový hárok, z ktorého vyplýva len odoslanie zásielky (t.j. preukazuje iba podanie takejto zásielky na poštovú prepravu), nie je dokladom o doručení listiny do dispozičnej sféry adresáta, pretože zásielka sa po jej podaní na poštu mohla napríklad stratiť.

40. Na preukázanie doručenia výzvy pred zosplatnením pohľadávky je preto potrebné vyžadovať doklad o jej doručení, ktorým môže byť aj neprevzatá zásielka adresátom v mieste, kde mal faktickú možnosť zásielku si prevziať, nakoľko zásielka musí byť doručená do dispozičnej sféry dlžníka. Uvedená skutočnosť vyplýva z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/36/2020, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 4/2021.

41. Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t.j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomností je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Až týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Pri zmene dohodnutého režimu doručovania majú zmluvné strany vzájomnú oznamovaciu povinnosť, aby sa zabezpečila účinnosť doručovania právnych úkonov - zmluvnej strane nemožno pričítať v jej neprospech, že doručovala na pôvodne dohodnutú adresu, ak jej táto zmena nebola včas oznámená. Je neprípustné, aby adresát porušením povinnosti oznámiť novú adresu požíval výhody spočívajúce v zmarení právnych účinkov pre neho nepriaznivých právnych úkonov, a to na úkor konajúcej osoby, ktorá koná v súlade s tým, čo bolo pre doručovanie dohodnuté. Pri tomto spôsobe (dojednaní fikcie doručenia) je irelevantné, či sa adresát v mieste doručovania skutočne zdržiava - dôležité je, ako vymedzil spôsob prijímania zásielok v zmluve. Predpokladá sa, že ak účastník zmluvy uvedie určitú adresu, tak tým vymedzil svoju dispozičnú sféru, kde má zabezpečenú možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou. Z ust. § 45 ods. 1 OZ vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchýlnu dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia.

42. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu žalobca doposiaľ nepreukázal, že výzva na zaplatenie zo dňa 25.2.2019 s upozornením na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru bola doručená do dispozičnej sféry žalovaného, nakoľko žalobca predložil iba podací hárok, ktorý je síce dôkazom o odoslaní zásielky, nie však o jej doručení do dispozičnej sféry žalovaného. Z uvedených dôvodov nebolo možné aplikovať ani režim fikcie doručenia. Nebola tak splnená jedna z podmienok pre platné postúpenie pohľadávky.

43. Zároveň nebola splnená ani ďalšia podmienka, a to doručenie výzvy pred postúpením pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách.

44. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom odvolateľa, že za výzvu na plnenie podľa § 92 ods. 8 Zák. o bankách bolo možné považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti. Vychádza pritom z rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/266/2020 z 31.3.2022, v zmysle ktorého „je tak zrejmý reťazec úkonov, ktoré musia byť naplnené, aby mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky. Prvý takýto úkon je písomná výzva banky klientovi, že je v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čo len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách“ (podobne rozhodnutie sp.zn. 4Cdo 75/2020).

45. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP, ako vecne správny potvrdil.

46. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Takýto nárok vznikol úspešnému žalovanému, ktorému však preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

47. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).